

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Руска мова в урядах і властях.

«Народна Рада» видала третю з черги відозву, яку ось наводимо:

Справа переписки краєвих властей з нашими урядами парохіяльними і громадськими перейшла від двох послідних літ в борбу за права языка руского в житю публичнім, бо хоч законом основним о загальних правах горожан держави, з 21. грудня 1867, В. з. д. 142, запоручено рівноправність всім народам та ненарушимо право берегти і плекати свою народність і мову, як також узнано рівноправність всіх языків краєвих в школі, уряді і житю публичнім, то ми! Русини мусимо здобувати собі кожде право, нам належне, утяжливою борбою. Аби тота борба політична довела нас до пожаданого успіху, мусимо вести єї одноціло і солідарно та задля того уважаємо потрібним подати отсю інформацію.

1) Передовсім повинен кождий уряд парохіяльний і уряд громадский урядово завітати ц. к. староство і ц. к. суд повітовий, що по мысли постанов артикулу 19. закона основного з 21. грудня 1867, В. з. д. 142, і §. 5 розпорядження міністерского з 5. червня 1869 ч. 2354. запровадив у себе урядованє в язиці рускім, та що тільки в язиці рускім буде провадити переписку (кореспонденцію) зі всіми властями, урядами і судами, тільки письма урядові в язиці рускім виготовлені буде приймати і тільки на переписку в тім язиці буде відповідати. Таке повідомленє повинно вийти від кождого уряду парохіяльного з осібно, а не від уряду деканального іменем всіх урядів парохіяльних в дотичнім деканаті, бо се відповідає засаді самоуправи духовних властей та отсим способом пізнаємо наших духовних, їх солідарність і силу. Натомість уряди громадскі (старшини або зверхности громадскі) в своїх завітаннях мають покликати ся на рішенє ради громадскої, яким запроваджено руский язык урядовий в громаді.

2) Коли мимо того зі староства або зі су-

ду прийде урядова дописє до уряду парохіяльного або до громади виготовлена в язиці польскім (або німецкім), то таке письмо належить відобрати від орґану доручуючого, т. є. з почти або від післанця, аби ухилити ся від примусового доручованя, позаяк орґан доручуючий відповідає тільки за правильне дорученє, а не рішає про зміст або форму дотичного письма урядового. Доручене письмо урядове, що противзаконно не є виготовлене в язиці рускім, треба урядово зараз звернути тій самій власті, від котрої оно вийшло, заявляючи на підставі обовязуючих постанов правних як 1). Там само повинен кождий уряд парохіяльний з осібно і безпосередно звертати дописи неправильно виготовлені, а не через деканати і не до президиї, але до тої самої власті, що видала рішенє, аби тим способом не утратити правильного току інстанцій.

3) Як на таке представленє староство завітє уряд парохіяльний, зглядно дотичного душпастиря, аби під загрозою кари вдоволив жаданю попередної дописи урядової, та відмовить рівночасно домаганю рускої переписки урядової, або як заборонить виконати дотичну ухвалу Ради громадскої що-до рускої переписки урядової, то належить зараз внести зажаленє до ц. к. Намістництва у Львові, і то урядово через староство, против рішеня того-ж староства. В тім зажаленю чи там відклику належить піднести:

а) що артикулом 19. закона основного о загальних правах горожан держави з 21. грудня 1867. В. з. д. 142. признано і запоручено рускому языкови повну рівноправність в школі, уряді і в житю публичнім;

б) що по мысли §. 1. розпорядження міністерского з 5. червня 1869 ч. 2354. ц. к. власти і уряду та ц. к. суди мають уживати языка польского тільки в переписці (кореспонденції) з правительственными невійсковими властями і судами в краю;

в) що уряди парохіяльні і уряди громадскі

є властями автономними, неправительственными, хоч перші з них ведуть книги метрикальні, а другі виконують чинности припорученого круга діланя, бо вже сама логіка правна не допускає уважати оден і той сам уряд раз за властью правительственну а другій раз за властью неправительственну, за для того, що правительството в потребі виручує ся тою властью;

г) що по мысли артикулу 15. закона основного о загальних правах горожан з 21. грудня 1867, В. з. д. 142. кождій церкві і стоваришено релігійному прислугує право самостійно уладжувати свої справи внутрішні; так само громадам на підставі державного закона з 5. марца 1862, В. з. д. 18. і краєвого закона з 12. серпня 1866, В. з. кр. 19, супротив чого прислугує їм право: постановляти про свій язык урядовий і язык всякої переписки з урядами;

д) що §. 5 покликаного розпорядження міністерского з 5. червня 1869 ч. 2354. виразно постановив, що запровадженє польского языка урядового [як б)] зовсім не дотикає властей неправительственных, корпорацій, громад і сторінчим що-до прав языкових зрівнано властей неправительственных зі сторонами, що мають право жадати переписки ц. к. властей в своїм матернім язиці.

В кінці в тім зажаленю треба зажадати знесеня заважного рішеня староства яко противзаконного і виданя приказу, аби староство в переписці (кореспонденції) уживало языка руского по мысли обовязуючих приписів правних.

Як би намістництво некористно порішило справу, то так само треба урядово зараз внести против рішеня намістництва: зажаленє до ц. к. Міністерства справ внутрішних у Відни, а як би і тут не признано належного нам права, то против ореченя міністерства справ внутрішних треба в речинци 60 днів (через адвоката) подати зажаленє до ц. к. Трибуналу адміністраційного у Відни, аби там порішено справу руского языка в житю публичнім. Коли яка справа дійде до послідної інстанції, то виділ На-

3 **НАТАЛЯ**

або

ДВІ ДОЛІ РАЗОМ.

Поєма Михайла Макаровского.

ПІСНЯ ПЕРВА.

ЛЮБОЩІ.

Край села Теплиць, у стоку річки Полянна,
Горювала дорога жінка Харитина
Всім літ без чоловіка: він Тарасом звав ся,
Був в погонцях за Дунаєм, та десь і дівав ся.
Вже його і рід і люди стали забувати;
Харитину удовою мусіли прозвати;
Ся-ж сердешна довіряла ворожкам і славі;
Положивши нову свиту і кожух в заставі,
Одправляла панахида, помин спорядила,
10 І богатим, і убогим хлібом угодила.
Щоб-же швидче оплатити ся, в донею трудилась,
В церкву ладан подавала, плачучи молилась;
То їй поміг їй Бог не тільки те повикупати,
Но худобу, добру славу і кошілку мати.
Харитина знадоблялась людям на господі,
На базарі, і на кладці, і на огороді;
По обідам за покійних страву готовала,
На родинях і хрестинах перна помагала.

Чи варену угодити? у неї питались,
20 До шишок і перепіців без того не брались;
І за лежні, короваї, за меди і брагу,
Хліб та дяку всюди мача, не людську зневагу.
А Наталя за всю челядь славилась красою,
Чарувала оченьками, личком і косою;
Дівка руча, щира, жвава, неспипуца, з толком,
Гарне ткать плахти уміла, вишивала шовком;
Бога, неньку, рід любила, досьвіток цуралась!
Червоніла як калина, хоть не малювалась.

Но пригодонька лихая де людей минає?
30 Краля зразу заненала; стогне, позіхає,
Питочки вона не хоче, їстки не береть ся,
Стогне, та з огню говоре, часом в груди беть ся.
То не стямившись із ляку, із печали, мати
Баб збрала на пораду, стали толкувати:
Перша каже: у небоги пристрітні уроки;
Друга плече: їй завійна всунула ся в боки;
Третя лихо зве уразом і провадить зліля:
Госторошну, то хвилівшик, то друге безділля.
Як ось к гурту прилела ся знаха і четверта,
40 В рубях, боса, неохайна, истиком підперта.
Ся з похмілля туманіла, з каплю надривалась,
Умостившись біля полу, пильно приглядалась:
Потім хвору попестивши, як би рідна мати,
Закричала, заляцала: «годі мудрувати!
Єт тут видно навісній, що дівчині рано
Щось у серце уняло ся. — любощі їй дано.
Нуте-ж разом рятували бідну сиротину!
Положіть її на телу і суху повстину,
Непочатою водою мийте біле тідо,
50 Тріте хрінном проти серця, щоб воно не мліло;
А забудьків одтопивши підмостить напить ся,

родної Ради подасть потрібну дальшу інформацію і поміч.

Від Виділу Товариства політичного Народна Рада у Львові.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Ми коротко в телеграмах доносили о демонстраціях Німців против чеських студентів в Цилей — тепер додамо дещо більше. Демонстрації ці не мають такого політичного значіння як свого часу — справа словінської гімназії. Авантюри ці в Цилей суть доказом не шовінізму, але правдивого здичіння німецьких демонстрантів. Зі справоздань дневників не знаємо, як поступали собі Чехи, в кождім разі приїзд австрійських горожан до австрійського міста на те, щоби в приватній хаті відсвяткувати пам'ять славного чоловіка, та щоби бути присутними на відслоненню пам'ятника не міг бути абсолютно провокацією для Німців. Противно — як з часописий можна вносити — провокаційне в великій мірі було заховане ся Німців, що з відзнаками прускими в великих товпах проходжували ся по місті. Словінці на розказ поліції мусіли навіть зняти свою хоругву з Народного Дому. Короткі замітки дневників викаають, що навіть умірковані Німці остро виступили против такої поведінки. І так W. Allg. Ztg. в статі п. з.: «Без цілі і против права» остро виступає против авантур німецьких в Цилей. «Робить ся демонстрації для демонстрацій, наші народні герої так бажать слави, що мусять наперед вибити кілька шиб, викликати бійку, щоби заспокоїти свою амбіцію і заманіфестувати свої народні ідеали. Таке поступоване не доведе до нічого лиш витворить положене, з котрого жадною мірою не буде можна вийти. В той спосіб заострюють ся лише міжнародні антагонізми і ненависть. Дневники знова опозиційні звалюють цілу вину на Чехів і Словінців. N. fr. Presse закидає чеським політикам, що наумисно вислали на полудне свою молодіж, щоби викликати авантюри і потім використати їх політично.

Американське правительство казало своїм заступникам в Німеччині довідати ся чи в більш пристанях Німеччини будують ся военні панцирники і в яким числі; чи потрібні до того панцирні плити виробляють ся в краю чи може спроваджують ся з заграничних фабрик; чи будова тих панцирників впливає на будову купецких пароходів і чи багато є купецких кораблів, котрі на случай війни мають служити яко помічничі, взглядно корсарські кораблі, яку платню дістають корабельні інженери, машиністи і корабельні робітники; чи є надмір, чи брак тих людей. До перворядної гамбургської корабельної фабрики вже вислано дотичне запитане.

Сеся цікавість американського правительства доказує, що в здементованій розмові адмірала Девей з кореспондентом ню-йорського Herald-a, було велике зерно правди. Девей мав

тоді сказати, що Америка обурена з причини безличного і провокаційного поступованя німецьких офіцерів підчас блокади Манлії, котре довело до того, що Девей мусів стріляти в сторону німецьких кораблів. Дальше мав Девей сказати, що найблизша війна Америки, буде війна з Німеччиною.

Парламент англійский, котрий розпочав наради 7. лютого, вістав замкнений треновою мовою. В піврічній сесії залагоджено крім бюджету також багато інших важних справ. Тут належить передовсім новий статут для міста Лондону, що перестарілі інституції адміністраційні заступив новими. Дальше ухвалив парламент два закони, що запевняють рільникам і духовенству деякі матеріальні користи. Один з них увільняє духовенство від половини податку — половину другу мають платити за них церковні громади. Реформа ся викликала невдоволене межі англійськими католиками, котрі мусять оплачувати цілий податок від церковних дібр — коли тимчасом англиканське духовенство платить лиш половину. Ухвалу сю критиковано дуже остро навіть в правительственных кругах. З острою критикою парламенту виступили соціалістичні партії. І цілком справедливо, бо парламент дає лиш подарунки і ріжного рода привілеї тим верствам, котрі без того цілком безпечно могли би ся обійти, коли тимчасом не зроблено нічого, щоби якось зарадити та зменшити нужду тої найбільшійшої верстви, се є пролетаріяту. Бо справді Англія се дивний край, що має вправді міліонових банкірів цілу купу, але й має ще більшій товпи бідаків, що в найбільшій нужді коротають ціле своє жите. Вправді особна комісія працювала над кількома робітничими законами, але проекти ті будуть предложені аж на слідуєчій сесії. З теперішньої сесії ще хіба треба піднести сей факт, що цілком мильно думала опозиція, що союз між консерватистами а лібералами в остатних часах ослабив ся. Певне є се, що при найблизших виборах стануть до борби два лише сторонництва, радикальне і консервативне.

НОВИНИ.

— На зїзд археологічний в Києві виїхали вчера Др. Стоцький, Ольга Кобилянська, Др. Коцовський і Ол. Барвінський.

— Оперовий сьпівак п. Микола Левницький, тепер співак у варшавській опері, прибув на якийсь час до Львова до родини. Звідеи виїде він до Медіоляну, де перестудіює кілька сольових (тенорових) партий оперових і там повинчає ся з п-ою Ядвігою Крисіньскою, дочкою пок. д-ра Стан. Крисіньского.

— Самоубийство долиньского маршалка. Як ми вже вчера донесли — застрілів ся в Велджі п. Витославский, долиньский маршалок і б. посол на сойм. Смерть его викликала велику сензацию в цілій околиці, тим більше, що покійник мав досить симпатії у людей. Кажуть, що пок. Витославский єсть одною з дальших жертв галицької панями... Причиною его самоубийства

має бути чиясь мальверзация в касі хорих при тартаку бар. Поппера, де мав показати ся дефіцит — як говорять — на 145.000 зр. Дехто каже, що покійник пожертвував своє жите, щоби заслонити якихсь властивих виновників, супротив котрих мав мати якісь зобовязаня.

— Намірене самоубийство. Вчера перед полуднем переслухував слідчий судья одного з львівських підприємців Ч. підозрілого о підпалене власної хати, щоби дістати велику асекураційну премію. По переслуханю казав его замкнути. Ч. взяв собі се так до серця, що кинув ся з II. поверха, однак не забив ся на смерть, лиш страшно покалічив ся.

— Kilka słów o teatrze Lwów 1899. ст. 31. видав брошурою п. Мечислав Шміт б. директор львівського театру, як пояснене отвореної тепер квестії чи новий театр у Львові має віддати ся в приватне підприємство, чи вести ся під власним зарядом міста. Шміт виказує числами та переконуючими аргументами, що міська адміністрація коштувала би о 15 до 20 проц. дорожше, як в приватнім підприємстві. Виказує се не лише на підставі досвіту власної господарки в театрі, але і зі справоздань других театрів. Не завадилоб членам виділу Рускої Бесіди звернути увагу на сю брошуру, як і на давнішу «історію львівського театру» Шнір-Пешлавского, де автор яркими красками характеризує часи «власного заряду» самих акторів скарбківської сцени. Були се найсумніші часи львівської, польської сцени: самоволя членів, котерії, інтригі, витягане внутрішніх справ театру перед публичне форум в прасі — а заразом з тим артистичний і матеріальний упадок театру. Таку саму добу переживав і руский театр під «власним зарядом Рускої Бесіди», можна сьміло сказати, що всі покладані надії на? користи «власного заряду» завели вповні.

— Вояцке насильство. До староства в Кракові прийшло письмо від п. Ант. Розманіта, власителя більшої послисти в Раківці під Краковом, в котрім він жалує ся на правдиво варварське закатироване 40 драгонів в его господарських будинках. Хорообрі сини Марса з припорученя офіцера Ожегальского, виїхали дня 8. с. м. на подвірє п. Розманіта, викинули его коні зі стайні, розбили візівню і ворота до двох стодол, повкидали все з відтам і умістили свої коні. Не тільки без доволу і заплати позабирали солону, снопи і вязанки сїна для своїх коний, але ще урядили собі на подвірю в ставі купіли серед білого дня, не зважаючи на родину п. Розманіта ані на присутну службу. В селі дїє ся так само. В кождій стодолі стоять коні, а драгони безкарно забирають селянам снопи і сїно та годують ними свої коні. Чи такого насильства вимагає закон кватирунковий? Мені — кінчить своє письмо п. Розманіт, не остає нічо иншого, як хіба утікати з дому, а всею полишити на поталу жовнірам. Доси (від години 11. до 3. пополудні) драгони спасли або згноїли мені уже до 20 сотнарів метричних конюшини і сїна, не числячи соломи, котру забрали всю, стелячи під коні на тоці. Моє збіже зігниє в поли, бо не маю его де складати, а о поведеню тих людей лише той може видати осуд, хто бодай хвилю на все дивив ся Сьвітле ц. к. староство зволить взяти нас в оборону перед тим насильством, а о забране насильно сїно і конюшину якою дорогою маю шукати справедливости? Чи маю внести жалобу до суду? — Справді, і в часі війни гірше вже не могло би бути!

— Військова дефравдація. Будапештєнські вла

То й не стане за ледащо любочка нудить ся.
Зробили, як казала знахарка мандріоха;
Тільки-ж хвора не встає і уже не оха,
Простягла ся мов на марах, губоньки стулились,
Щічки впали, ніс згострив ся, очі помутились,
Ледви, ледви дух ізводить, потом облила ся,
І як би за сьвічку ненька швидко не взяла ся,
Не молилась та не біла плачучи поклони,
60 Задзвонили-б по Наталі швидко в усі дзвони.
Знахорки сого злякавшись, кинулись із хати;
Господиня поспішає ледарь провозжати;
Як-жеж в хату завернулась, то уже Натася
За підситок і ночовки сьак-так узяла ся.
Но куди йї до роботи? рученьки зріжали;
Карі очі соловіли, — спатоньки бажали.
>Доню, доню, сьвіте милий!< каже їх Харина:
>Чи не яж тебе родила? ти моя дитина!
Чи то працею твоею нам забагатить ся,
70 І мені тепер на тебе з горем не дивить ся?
Угамуй ся, не турбуй ся, марне не томи ся;
Ляж, засни, а перш усього Богу помоли ся,
І як Бог пошле здоровя, будемо робити,
Що без батька і без долі послі не тужити.<

Так казала необачна, бо проте не знає,
Що Тарасови Пречиста всюди помагає!
Він попав у плін до Турка, та утік до Грека;
Облетав сердега море й землі як лелека:
Жив у Кипрі і на Ідрі, був у Цареграді;
80 Став би й доси старшиною, хоть в якій громаді;
Но закляв ся не міняти на чужу чужину
Віру, рід свій, край і жінку і свою дитину,
І наживши копійчину, кинувсь до господи,
Полинув як сокіл ясний через бистрі води,

І уже в Одесі ласоц закупав з крамом,
Щоб приїхати до дому та й зажити паном.

Хай-же там сподар торгує; ми до Харитини
Завернімоь, та до Талі, доброї дитини.
От неділенька минула, а сердешна в'яне
90 Хоть остербала, не плаче, як на річку глянє;
Часто біга за ворота, та ламає руки;
До роботи не пильнує, нудить ся від скуки.
Мати-ж примху роздвобала, так не докопалась,
Відки доні тее лихо, з ким вона спізналась;
Та вже Катря Чемеричка узол розвязала,
Бо Наталя, як пололи, плачучи казала:
>Ох, порадь мене, тїтусю, поратуй як мати,
Як-би, як-би моє горе швидче скоротати?
Я нужу ся, сохну, чахну, матінку зморила!
100 Лучше-б тут мене живує ся земля покрила!
Сохну, чахну, а від чого? От моя ти ненько!
Якось вставши до овечок рано та раненько,
Подоїла, в згін прогнала, кинулась по воду;
Ще тоді у Полянина не було народу, —
Тільки парень, шось за парень за волом гонив ся,
Глянув, кинув ся до мене і з відра напив ся.
Як напив ся-ж, став як камінь, а й отуманіла;
Він ні мови, я ні слова, — тіло затрясло ся,
110 Сталось лихо і на віки в серденько впило ся.
Хто він, відки, де тепера, Госпідь його знає;
Коли жив, нехай сердегу доля не миняє!

(Далі буде).

сти займають ся тепер військовою крадежею доходячою до суми 150.000 злр. Шкоду поніс військовий скарб через те, що багато вояків занятих в магазинах достави, забирало прислані товари назад і відсилало до ліверантів; купці знова ті товари посилали до Галичини і другий раз продавали. Шість вояків арештовано.

— **Божевільність на тлі §-у 14-го.** У Відні на одній площі з'явив ся онаді якийсь «політик» і почав держати огнисту кандидатуку промову. Стараючись о мандат посольський до сойму в Долшній Австрії, безощадно скритикував § 14. і его наслідки. Цікава товпа «виборців» окружила зденерованого кандидата і в кінці пересвідчилась ся, що він збожеволів. Віддано его опіці лікарській.

— **Реакция в Росії** знова сьвяткує новий триумф. Она причинила ся до розв'язання правничого товариства при московськім університеті, котрого роботі много завдячує наука права в царській державі. Се товариство, до котрого належали всі визначніші професори московсько-університету піднесло високу науку права. Часопись сього товариства «Юридический Вестник» була неначе катедрою звідки проповідала ся справедливість. Товариство підлягаючи поступовим ідеям уживало свого впливу на се, що би бороти ся з ретроградними забігами московських націоналів та з варварскою поліцією. Вірне своїм вольнодумним поглядам вислало товариство письмо на ювілей Пушкіна, в котрім вихваляє его яко поета, що висвободив російську індивідуальність з під зверхности вищої. Коли письмо се прочитав предсідатель товариства проф. Муронцев, викликало оно в таборі ретроградників велике невдоволенє і огірченє. Понесли ся — як звичайно в Росії — доноси до міністра, будьто би тов. побуджувало російську інтелігенцію до непослуху для правительства. І ретроградники доказали свого. Міністер просьвіти Боголінов розв'язав се товариство, майно его сконфіскував і казав заложити нове. Як цілий ученій сьвіт російський незадоволеній з сього можна пізнати хоч-би з того, що міністерске розпорядженє лише найбільше ретроградні «Московскія Вѣдомости» з великою радістю прийняли.

— **Добродушний синок.** Катарина Дідух — зарібниця замешкала у Львові мала сива. Був він з початку діурністом а потім желізничним кондуктором але як-то кажуть — нігде довго місця не задрів. Був отже якийсь час без занятія — розуміє ся і без гроший. На нещастє захотіло му ся жити, гуляти. Но але синок не дурний умів собі порадити. Взяв у матери шадничку книжочку, виняв з каси 300 зр. — і почав гуляти. Коли се донесло ся до матери, то вона пішла на поліцію і жадала укараня синка. Арештований синок звернув єще 110 зр. і признав ся з дїтською наївністю, що він не знав, що єму не вільно брати материних гроший, котрі в кождім разі по смерті прийшли би були до него. Такого толкованя ніхто не слухав і добродушний синок мусів піти до Іванової хати.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних** у Львові оповіщує: Поміж стациями Сяноком і Новим Загірєм буде заведений почавши від 15 серпня с. р. надальше щоденний курс поїздів ч. 1395 і 1378 для перевозу осіб у возах 2 і 3 класи після слідуячого розкзяду їзди: Поїзд ч. 1395 відїзджає з Сянока о год. 9 мін. 55 перед полуднем а приїзджає до Нового Загіря о год. 10 мін. 9 перед полуднем. Поїзд ч. 1378 відходить з Нового Загіря о год. 2 мін. 40 по полудни а проходить до Сянока о год. 2 мін. 56 по полудни. Поїзд ч. 1395 лучить ся в Новім Загірїю з поїздом ч. 2026 до Мезе Ляборч, а поїзд 1378 з поїздом ч. 2025 з Мезе Ляборч.

«Газета Львівська» оповіщує публічне розписанє достави деревляних материялів, потрібних для ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові на рік 1900. — Дотичні оферти, зладжені на написаних бланкетах, валежить внести найпізнійше 11. вересня с. р. до години 12-ої в полудне до підписаної ц. к. Дирекції у Львові.

— **Дрібні вісти.** Ниві в ночи застрілив ся фрайтер 30. пп. Кароль Деметер, син львівського різника. — В всхідних околицях Семигороду в Карпатах відкрито копальні нафти. — Великий огонь звищив цілковито фабрику дахівок в Одессі. Шкода виносить 400.000 р. — Вчера по полудни покусав якийсь пєс десятилітнього хлопця Якова Зільбера. Стация ратункова уділила дитині першої помочи. — Плямистий тиф вибух в Галі в Німеччині. — В Берліні прийшов президент уряду Прієм до одного банку і в нападї якогось шалу вистрілив два рази до двох урядників — а потім вибіг на улицю і відобрав собі житє. — Почетне горожаньство надала равска рада мійска бурмістрови Володиславови Гурці.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка.** На укова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудни і в тім часі може кождий з неї користати. До дому

випозичають ся книжки лише за кавцією. — Канцелярия Товариства отворена від год. 9—11 рано і від 3—6 по полудни. В неділі і сьвята льокаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Телеграми.

Відень, 12. серпня. Вчера по полудни відбула ся нарада міністрів під проводом гр. Туна. Предметом нарад були остатні розрухи в Ціплї, як також справа публікації розпоряджень, виданих на основі §. 14.

Відень, 12. серпня. Президент міністрів гр. Тун виїзжає до цісаря до Ішлю, що би отримати уповаженє до оголошеня урядового закону о регуляції платні правительственної служби.

Цилєя, 12. серпня. Тяжко ранений підчас бійки Німців з чєскими студентами Pollanez лежить неспритомний. Внято єму кулю з грудий — око має зранене.

Білгород, 12. серпня. З кабінету виступили міністри Льозаніч і Антонович, длятого теку міністра справ внутрішних обяв тимчасово правительственний комісар сербского народного банку Гемчіч, а міністра торговлі заступає міністер фінансів Петрович. Кажуть, що ся зміна не має жадного значіня політичного.

Білгород, 12. серпня. Богато радикалів виступило з партії, між ними Маркович, Єфтич, Нєгвадинович і п. Причиною виступу має бути поступованє проводирів партії, котрі виставляють край на небезпечність.

Париж, 12. серпня. Президент кабінету Вальдек-Руссо конферував вчера з міністром справ заграничних Delcasse, котрий потім поїхав до президента Любєта.

Париж, 12. серпня. Умер тут нагло перський міністер справ заграничних Мушїр-Кран.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Лесева фамілія.

Новий і зовсім своєрідний талант, який появив ся на нашій літературній ниві, се Василь Стефаник у своїх нарисах та оповіданях. Кількома рисами він схоплює сцени з життя нашого мужика. Але ті риси такі вірні і характеристичні, що перед нами стають мов з граніту викуті постати, повні правди, життя і сили. До того ще і закрашує автор свої слова невичерпаним гумором. Навіть і найприкрийші сцени не позбавлені сего, сказати-б, невідрадного гумору, на який здобуває ся засуджений на смерть шибеник. Через те освітлює автор тим яркійше цілу грозу і безвідрадность змалюваної сцени. Сьміш ся, читаючи, але сьмієш ся крізь сльози...

Ледви чи кому ще не знапі ті оповіданя Василя Стефаника, але у нас і те не є неможливе... Тому винаймаємо одну перлу з цілого жемчуга, який автор видав у «Синій Книжочці» (Чернівці, в друкарні Рускої Ради). Хто зацікавлений сею прібкою, постарась познакомити ся з цілим, богатим змістом «Синьої Книжочки», певно стане нам вдячний за отсю принуку.

Лесь своїм звичаєм украв від жінки трохи ячменю і ніс до коршми. Не ніс, але біг до жиди, і все обзирає ся.

— Ого, вже біжить з бахурами, бодайжесте голови поломили! Коби забічи до коршми, бо як допаде, тай знов буде рейвах на ціле село.

І побіг з мішком на плечах. Але жінка з хлопцями доганяла. Вже перед самою коршмою хапнула за мішок.

— Ой, не тікай, ой, не біжи, не розноси мою працю змежи дїтий!

— А ти, мерзо, знов хочеш робити веймір на всі люди! Лице би-сь мала!

— Лиця я ізза такого газди не мала, тай не буду мати! Давай мішок та пропадай. Ані, то будем тї бити, буду тї бити з дїтьми насеред села! Най буде покаянє на увесь сьвіт! Давай!

— Ти, стара льирво, та ци ти здуріла? Та я тебе і бахурів твоїх повішю!

— Андрійку, синку, лиш по ногах, лиш по ногах, най вам хлібец по жидях не розносить! Так бийте, аби-сте ноги поломили. На каліку то ще заробимо, але на шїяка ми не годні наробити!

Вона говорила до своїх двох хлопців, що стояли з бучками і несміло дивили ся на тата. Андрійко мав може десять років, а Іванко з вісім. Вони не сьміли приступити і бити тата.

— Бий, Андрійку, я буду тримати за руку. Лиш по ногах, лиш по ногах!

— І вдарила Лєся по лицю. Він поправив єї ще лїпше, аж кров потекла. Тепер хлопці підбігли і почали валити бучками по ногах.

— Лїпше, синку, увалїт му ноги як псови, аби тїгав за собов!

І плювала кровю і синїла, але тримала за руку.

Хлопці вже зважили ся і підбігали як щєнюки, і били по ногах, і відбігали, і знов били. Майже бавили ся, майже сьміяли ся.

З коршми вибігло кілька людей.

— Мой, таже цєго ще ніхто не видїв, відколи сьвіт! Адї, як бїют, ще цицка коло рота не обїсхла. Покаянє на увесь мир!

Хлопці били як скажені, а Лєсь і Лєсїха стояли закамєнілі, покєрвавлені і не рушали ся з місця.

— Мой-ня, хлопці, таже ви пїрвєте си коло дьидї...

— Було брати довші буки, аби-сте лїпше доцьгали...

— Бийте по голові дьидю, у розум, у тїмне...

Отак викрикував якийсь паний з перед коршми.

Лєсь кинув мішок на землю і став як дурний. Він такого нападу ніколи не сподївав ся і не знав, що робити. Врештї ляг на землю і скинув кимгар.

— Андрійку тай ти Іванку, йдїт тепер бийти, я авї кину ся. Ви ще малі та вам тїжко підбігати. Гай, бийте...

Хлопці стояли подалїк і дивно дивили ся на тата. Поволєньки покидали бучки і дивили ся на маму.

— Та чому їх не заставльївєш, аби били, адї-м льїг — бийте!

Лєсїха зарєвіла на все село.

— Що я, люди, винна? Я бю си по ланах з дїтьми на сухім хлібци, то що я уторгаю, то він все до коршми виносит. Я, люди, не можу нічо заробити через него, бо не можу хати лишити. Таже він лишив нас без драпочки у хатї. Шо залямит, тай до жидів за горівку несє. Я не годна наробити і на дїти і на жидів. Най си дїє, шо хоче, але я вже не годна...

— Таж бийте, і пальцем не кинут!

— Най тебе, чоловіче, Бог пібе, де ти нам вік пустив марне і дїти осиротив! Та ти нас кілька набив си, шо ми ніколи з синців не відходимо, як воли з ярма. Таже я не можу горщєчка у хатї затримати, бо все вїбиваєш. А кілько я з дїтьми ночувала на морозї, а кілько ти лишєнь вікон набив ся? Нічо ти не кажу, най тї Бог скарає за мене тай за дїти! Ото-м собі долю в Бога вїмолила... Люди, люди, не дивуйте ся, бо не знаєте...

Взяла мішок на плечі тай поволїкла ся до дому з дїтьми як пришиблена курка.

Лєсь лежав на землі і не рушив ся.

— Але піду до кременалу, на вічний кременал піду. Раз! Такого ніхто не чув тай не буде чути. Таке вістрою, шо земля здрїгне ся!

І лежав і свистав завзято.

Лєсїха повиносила все з хати до сусїдів. На ніч лягла з дїтьми спати в городї, у бурянах. Бояла ся пяного Лєся, що в ночи прийде. Дїтем постелила мішок і накрїла кожухом. Сама чипїла над ними у сердачинї.

— Дїти, дїти, шо мемо робити? Тото-м вам постелила сєгодня на увесь вік! І пімрїте, та слави не збудете си! Не годна я цєго за вас відмолити...

І плакала і наслухала, чи Лєсь не вертає. Небо дрожало разом зі звїздами. Одна впала з неба. Лєсїха перєхрєстила ся.

